

UE będzie chronić różnorodność biologiczną przed gatunkami inwazyjnymi

2013-09-24

W Europie występuje 12 tys. gatunków, które są obce w tutejszym środowisku naturalnym. Około 15 proc. z nich to gatunki inwazyjne. Ich populacja szybko się rozrasta. Projekt rozporządzenia w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych i zarządzania nimi, pomoże powstrzymać postępujące zagrożenie ze strony gatunków inwazyjnych i ograniczyć problemy:

- ekologiczne - inwazyjne gatunki obce mogą powodować poważne straty w ekosystemach i doprowadzić do wyginięcia gatunków, a tym samym do zachwiania równowagi w środowisku naturalnym. Przykładem jest czeremcha amerykańska w poważnym stopniu zakłócająca funkcjonowanie ekosystemów leśnych, czy wiewiórka szara wypierająca rodzimą wiewiórkę pospolitą. Inwazyjne gatunki obce są drugą, po utracie siedlisk, najpoważniejszą przyczyną utraty różnorodności biologicznej na świecie,
- ekonomiczne - co roku inwazyjne gatunki obce powodują w Europie straty o wartości co najmniej 12 mld euro. Dotyczą one zagrożeń dla życia i zdrowia. Przykładem jest niebezpieczny gatunek osy czy azjatyckiego komara tygrysiego, który roznosi śmiertelne choroby, rdostowiec ostrokończysty powodujący szkody w infrastrukturze czy nutrie przyczyniające się do strat w płodach rolnych,
- polityczne - wiele państw członkowskich już teraz musi przeznaczać spore kwoty na walkę z inwazyjnymi gatunkami obcymi, ale ich wysiłki nie będą skuteczne, jeśli będą podejmowane wyłącznie na płaszczyźnie krajowej. Przykładowo, prowadzona w Belgii kampania wypleniania barszczu mantegazyjskiego nie zakończy się sukcesem, jeśli gatunek ten przywędruje z powrotem z Francji.

„Walka z inwazyjnymi gatunkami obcymi to doskonały przykład obszaru, w którym Europa osiąga większe postępy, gdy działa wspólnymi siłami. Projekt rozporządzenia pomoże chronić różnorodność biologiczną, a działania krajowe staną się skuteczniejsze i osiągną mniejszym kosztem. Mam nadzieję, że współpraca z państwami członkowskimi i Parlamentem Europejskim zaowocuje przyjęciem tych przepisów i umożliwi intensywniejszą walkę z problemem inwazyjnych gatunków obcych na poziomie całej Europy” podkreślił Komisarz ds. środowiska Janez Potočnik.

Projekt przepisów powstał z myślą o przyszłej liście inwazyjnych gatunków obcych. Lista zostanie przygotowana wspólnie z państwami członkowskimi, przy użyciu ocen ryzyka i dowodów naukowych. Planuje się, że wymienione gatunki zostaną objęte zakazami m.in. importu do UE, kupna, sprzedaży, stosowania i uwalniania do środowiska. Dla dotychczasowych handlarzy, hodowców czy właścicieli zwierząt, w stosunku do których będzie obowiązywał zakaz, zostanie wprowadzony okres przejściowy, w którym będą stosowane środki specjalne.

Projekt rozporządzenia w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych i zarządzania nimi, przewiduje trzy rodzaje interwencji:

1. zapobieganie - organizacja kontroli, mających na celu zapobieżenie umyślnemu wprowadzaniu zakazanych gatunków, ich migracji, wprowadzenie środków zapobiegawczych,
2. wczesne ostrzeżenie i szybkie reagowanie, w tym usuwanie,
3. minimalizacja strat wywoływanych przez zadomowione inwazyjne gatunki obce poprzez wdrożenie rozwiązań, pozwalających ograniczyć powodowane przez nie szkody.

Nowe przepisy stanowią zachętę do wprowadzenia spójniejszych metod działania, które będą też w większej mierze oparte na podejściu zapobiegawczym. W przyszłości pozwoli to także zwiększyć skuteczność podejmowanych wysiłków i obniżyć zarówno koszt strat, jak i koszt działań.

Projekt rozporządzenia będzie dyskutowany w Radzie i w Parlamencie. Państwa członkowskie będą też w pełni uczestniczyć w opracowywaniu listy gatunków, mogą też proponować nowe gatunki do umieszczenia ich na liście. [Pomocą będzie służyć europejska sieć na temat gatunków obcych - EASIN.](#)

Inwazje gatunków obcych w Europie najprawdopodobniej jeszcze się nasilą. Jest to skutek zwiększonej wymiany handlowej i rozwoju turystyki, które ułatwiają przemieszczanie się ich po całym świecie.

Projekt rozporządzenia w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych i zarządzania nimi, powstał w oparciu o strategię „Europa 2020” na rzecz efektywnego gospodarowania zasobami oraz Unijną strategię ochrony różnorodności biologicznej do 2020 r.

[Projekt rozporządzenia w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych i zarządzania nimi](#)

Źródło: DG Environment, EU
Fot.: Überraschungsbilder